

Realizace činnosti veřejné správy
Záruky zákonnosti ve veřejné správě
Správně právní odpovědnost

BZ210 Zk Základy správního práva

IV. blok 24. 3. 2023

Petr Havlan

Osnova přednášky a její cíl

- *realizace činnosti veřejné správy*
 - *cíle a úkoly veřejné správy*
 - *funkce veřejné správy*
 - *metody působení veřejné správy*
 - *formy činnosti veřejné správy*
- *záruky zákonnosti ve veřejné správě*
- *správně právní odpovědnost*
 - *obecně*
 - *předpoklady*
 - *system*

Cíl: cílem této přednášky je, aby studenti byli s to vymežit a v tom podstatném přiblížit realizaci činnosti veřejné správy, záruky zákonnosti ve veřejné správě a správně právní odpovědnost.

Realizace činnost veřejné správy

- činnost veřejné správy - **funkčním pojetí**

- cíle a úkoly veřejné správy
- funkce veřejné správy
- metody působení veřejné správy
- formy realizace veřejné správy

Cíle a úkoly veřejné správy

- cíle a úkoly VS jsou vymežovány
 - zákony
 - podzákonnými akty
 - v rámci výkonu samosprávy

Funkce veřejné správy

- **obecné funkce** (funkce vlastní veřejné správě jako celku)
 - funkce organizující
 - funkce mocenské ochrany
 - funkce řízení
 - funkce regulace
- **specifické, dílčí funkce** (funkce organizačních subsystémů i jednotlivých orgánů veřejné správy)
 - plánovací či programovací, ovlivňovací, rozhodovací, kontrolní, koordinační, operační, registrační, evidenční, atd.

Metody působení veřejné správy

metody působení:

■ **obecné** (přesvědčování, motivování, donucování)

■ **konkrétní**

■ administrativní

■ ekonomické

■ organizační

Formy činnosti veřejné správy

- formy (realizace) činnosti VS jsou finálním, **vnějším** výrazem činnosti správních orgánů
- členění forem činnosti
 - právní formy činnosti
 - neprávní (organizační) formy činnosti

Formy činnosti veřejné správy

- **právní formy činnosti**
 - jednostranné: správní akty (vnější, vnitřní)
 - dvou- a vícestranné: správní dohody
 - faktické úkony s přímými právními důsledky

Formy činnosti veřejné správy

- **neprávní (organizační) formy činnosti**

- operativně organizační činnosti

- materiálně technické operace

Formy činnosti veřejné správy

■ **struktura forem činnosti** (shrnutí)

■ **právní formy činnosti**

- normativní správní akty
 - externí normativní správní akty
 - interní normativní správní akty (interní normativní instrukce)
- individuální správní akty
 - externí individuální správní akty
 - interní individuální správní akty (individuální služební pokyny)
- smíšené správní akty
- správní dohody (veřejnoprávní smlouvy)
- faktické úkony s přímými právními důsledky

■ **neprávní (organizační) formy činnosti**

- operativně organizační činnosti
- materiálně technické operace

Záruky zákonnosti ve veřejné správě

- právní prostředky či „mechanismy“ k zajištění zákonnosti VS
- tvoří určitý vzájemně provázaný systém
- **system** záruk zákonnosti bývá vymezován různě, např.:
 - kontrola
 - rušení, změna a sistace vadných správních aktů a jiných opatření VS
 - uplatňování (právní) odpovědnosti
 - přímé donucení (exekuce)
 - právo na informace + uplatnění petic a stížností ve VS (posléze uvedené bývá mnohdy řazeno pod kontrolu)

Záruky zákonnosti ve veřejné správě

- **zásada zákonnosti (legality) ve VS**

- má dvě základní dimenze:

- obecný požadavek na **dodržování obsahu právních norem** subjekty správního práva a
 - **respektování zákonných práv a svobod občanů** v rámci VS + **poskytování ochrany** těmto právům a svobodám

- vyjádřena v **§ 2 odst. 1 správního řádu**

- „**dosah**“: jde o respektování jak *právních předpisů*, tak také *správních rozhodnutí a judikatury*

- v praxi není předpoklad zákonnosti vždy naplňován

Správněprávní odpovědnost - obecně

- odpovědnost *za správní delikty*
 - specifický druh *odvětvové právní odpovědnosti* – jde o právní odpovědnost *realizovanou správními orgány a aplikovanou na podmínky a potřeby veřejné správy*
 - pokrývá případy narušení společenských vztahů chráněných správním právem
- *sankční koncepce* - odpovědnost vzniká a nastupuje teprve v důsledku porušení právní povinnosti
- dvě skupiny správněprávních *sankcí*
 - *správní tresty*
 - *sankce obnovující povahy*

Správněprávní odpovědnost - obecně

- *funkce* správněprávní odpovědnosti:

- *signalizační*
- *dozorová a ochranná*
- *preventivně výchovnou*
- *reparační*
- *represivní*

- porušení norem správního práva nemusí být spojeno jen se správněprávní odpovědností, ale může nastoupit (typicky) i odpovědnost *trestněprávní* nebo *majetková* (občanskoprávní)

- také pro *odpovědnostní* správněprávní vztah je příznačné *nerovné postavení subjektů* tohoto vztahu

Správněprávní odpovědnost - předpoklady

- **předpoklady** správně právní odpovědnosti

- **objektivní:**

- protiprávní jednání,
- škodlivé následky tohoto jednání a
- příčinný vztah mezi jednáním a následky

- **subjektivní:**

- zavinění

Správněprávní odpovědnost - systém

- **system** správněprávní odpovědnosti (SPO)

- SPO za přestupky

- SPO za tzv. jiné správní delikty, a to

- disciplinární delikty

- pořádkové delikty

Prameny ke studiu

- Průcha, P. *Správní právo, obecná část*. 8. vydání. Brno: MU a Doplněk, 2012, s. 253 – 270, s. 323 – 325, s. 385 – 393 a s. 409 – 414
- Sládeček, V. *Obecné správní právo*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019 s. 195 – 224
- Kadečka, S., Průcha, P.: *Správní právo - obecná část*. Multimediální učební text. 2. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2008, s. 36 a násl.